

În fiecare vârf al unui poligon regulat cu $2n$ vârfuri este scris un număr întreg astfel încât numerele scrise în două vârfuri vecine să difere mereu prin 1. Numerele care sunt mai mari decât ambii lor vecini se numesc *munți*, iar cele care sunt mai mici decât ambii lor vecini se numesc *văi*. Arătați că suma munților minus suma văilor este egală cu n .

Hraskó András, Concursul KöMaL, Ungaria, 2000

Soluția 1. Vom fixa un vârf care conține un munte și vom parcurge vârfurile poligonului în sensul acelor de ceasornic. După $2n$ pași ne vom întoarce la vârful de la care am pornit. Despre un pas vom spune că „am urcat” dacă pasul a fost făcut dintr-un vârf cu un număr mai mic într-un vârf cu un număr cu 1 mai mare și vom spune că „am coborât” dacă pasul a fost făcut dintr-un vârf cu un număr mai mare într-un vârf cu un număr cu 1 mai mic. Deoarece după $2n$ pași (de înălțime egală cu 1 fiecare), ne-am întors la „înălțimea” inițială, rezultă că la n dintre pași am urcat și la ceilalți n am coborât. Cum munții alternează cu văile (abstracție făcând de vârfurile care nu sunt nici munți, nici văi), avem un număr egal de munți și văi. Diferența dintre fiecare munte și valea următoare este cât se coboară. Suma acestor diferențe este așadar n .

Soluția 2. (dată de *Ștefania Ligia Jianu*)

Notând numerele din vârfurile poligonului, în ordine, cu $a_1, a_2, \dots, a_{2n}$ și cu S suma $S = |a_1 - a_2| + |a_2 - a_3| + \dots + |a_{2n-1} - a_{2n}| + |a_{2n} - a_1|$, avem că

$$S = \underbrace{1 + 1 + \dots + 1}_{2n \text{ termeni}} = 2n.$$

Pe de altă parte, putem scrie $S = \alpha_1(a_1 - a_2) + \alpha_2(a_2 - a_3) + \dots + \alpha_{2n-1}(a_{2n-1} - a_{2n}) + \alpha_{2n}(a_{2n} - a_1)$, unde $\alpha_k = 1$ dacă $a_k - a_{k+1} = 1$ și $\alpha_k = -1$ dacă $a_k - a_{k+1} = -1$ (dacă notăm $a_{2n+1} = a_1$).

Desfăcând parantezele și regroupând, obținem

$$S = (\alpha_1 - \alpha_{2n})a_1 + (\alpha_2 - \alpha_1)a_2 + \dots + (\alpha_{2n} - \alpha_{2n-1})a_{2n}.$$

Astfel obținem o sumă în care fiecare a_k este înmulțit cu un coeficient care poate fi -2 , 0 sau 2 . Mai precis, coeficientul lui a_k va fi:

- 2 , dacă a_k este munte,
- -2 , dacă a_k este vale,
- 0 , dacă a_k are un vecin mai mic și unul mai mare (adică nu este nici munte, nici vale).

Astfel, obținem că $S = 2(\text{suma munților}) - 2(\text{suma văilor})$, de unde $(\text{suma munților}) - (\text{suma văilor}) = n$.

Soluția 3. (bazată pe ideea lui *Mihai Marcian* și pe soluția oficială din concursul KöMaL)

Considerăm un vârf în care este scris cel mai mic număr. Numerotăm vârfurile de la 0 la $2n$, vârful ales având atât numărul 0 cât și numărul $2n$. Reprezentăm într-un sistem de axe xOy punctele de coordonate $A_k(k, x_k - x_0)$ unde x_k este numărul scris în vârful cu numărul k . Astfel $A_0(0, 0)$, $A_1(1, 1)$, apoi $A_2(2, 1 \pm 1)$, ș.a.m.d. $A_{2n-1}(2n-1, 1)$ și $A_{2n}(2n, 0)$. Unind punctele consecutive obținem o linie poligonală pe care o putem asemui cu o panoramă în care munții din problemă au aspect de munți, iar văile aspect de văi. Vom lua la rând munții și vom scădea 2 din ei. Astfel, în loc să fie cu 1 mai mari decât vecinii lor, ei vor fi cu 1 mai mici, devenind astfel văi. Vom arăta că aceste scăderi nu modifică diferența dintre suma munților și suma văilor (deci că această diferență rămâne INVARIANTĂ la aceste operații de transformare a munților în văi). Pe parcursul acestor scăderi (de nivel) se vor forma alți munți; vom efectua aceste scăderi și asupra munților formați ulterior, dar nu și a capetelor, A_0 și A_{2n} . Deoarece $x_k - x_0 \geq -k$, acest proces de scăderi nu poate continua la nesfârșit. Prin urmare, atunci când el va lua sfârșit, nu vom mai avea niciun munte (cu excepția capetelor). Am ajuns astfel la un „peisaj” în formă de „V”, cu o singură vale, $x_n = x_0 - n$. Pentru această configurație, diferența dintre suma munților, x_0 și suma văilor, x_n , este n . Dacă arătăm că diferența dintr-o sumă de munți și cea a văilor este invariantă la aceste scăderi, cum la sfârșit ea este n , rezultă că pentru orice configurație inițială ea este tot n .

Când efectuăm operația de scădere a muntelui k cu $x_k = a$, acesta devine vale cu $x_k = a - 2$. Să ne uităm la cei doi vecini ai lui k : $k - 1$ și $k + 1$. Pentru fiecare din ei se întâmplă următorul lucru: dacă a fost vale, atunci acum nu mai este vale; dacă nu a fost vale atunci acum este munte. (Alt caz nu există, $x_{k\pm 1}$ neputând fi munți înaintea efectuării operației.)

Distingem trei cazuri, în funcție de câți dintre vecinii lui k devin munți după efectuarea operației asupra lui x_k : 0, 1 sau 2.

Cazul 1. x_{k-1} și x_{k+1} nu devin munți. Atunci ei au fost văi și acum nu mai sunt. Suma munților a scăzut cu a (x_k nu mai este munte), suma văilor a crescut cu $a - 2$ ($x_k = a - 2$ este acum vale) dar scade cu $2(a - 1)$ ($x_{k\pm 1} = a - 1$ nu mai sunt văi), deci per total suma văilor scade cu $2(a - 1) - (a - 2) = a$, la fel ca și suma munților, deci diferența dintre suma munților și cea a văilor nu se schimbă.

Cazul 2. Exact unul dintre x_{k-1} și x_{k+1} , să zicem x_{k-1} , devine munte. Atunci x_{k+1} a fost vale și acum nu mai este. Suma munților a scăzut cu a (x_k nu mai este munte) și a crescut cu $a - 1$ ($x_{k-1} = a - 1$ a devenit munte). Suma văilor a crescut cu $a - 2$ ($x_k = a - 2$ este acum vale) dar scade cu $a - 1$ ($x_{k+1} = a - 1$ nu mai este vale). Suma munților și suma văilor scad cu 1, deci diferența lor nu se schimbă.

Cazul 3. x_{k-1} și x_{k+1} devin munți. Suma munților a scăzut cu a (x_k nu mai este munte) și a crescut cu $2(a - 1)$ ($x_{k\pm 1} = a - 1$ au devenit munți), deci per total suma munților crește cu $2(a - 1) - a = a - 2$. Suma văilor crește și ea cu $a - 2$ (căci $x_k = a - 2$ a devenit vale) la fel ca și suma munților, deci diferența dintre

suma munților și cea a văilor nu se schimbă.

Soluția 4. (prin inducție, bazată pe ideea lui *Alexandru Bumbu*)

Vom demonstra afirmația din enunț prin inducție după $n \geq 2$.

Pentru $n = 2$ poligonul regulat este un pătrat. Numerele din vârfurile acestuia pot fi, în ordine: $a, a + 1, a, a + 1$ sau $a, a + 1, a + 2, a + 1$ sau $a, a + 1, a, a - 1$ sau $a, a - 1, a, a + 1$ sau $a, a - 1, a - 2, a - 1$ sau $a, a - 1, a, a - 1$. În primul caz avem doi munți (ambii $a + 1$) și două văi (ambele a), deci diferența dintre suma munților și suma văilor este $2(a + 1) - 2a = 2$. La fel se întâmplă și în ultimul caz. În celelalte cazuri avem un singur munte și o singură vale, iar diferența dintre acestea este 2.

Presupunem afirmația adevărată pentru orice poligon regulat cu $2n$ laturi și orice așezare a numerelor în vârfurile acestuia care respectă condițiile din enunț. Considerăm un poligon regulat cu $2n + 2$ laturi și o configurație arbitrară de numere în vârfurile acestuia care respectă condițiile din enunț. Ne uităm la cel mai mare număr aflat într-un vârf și la un vârf în care este scris acest număr. Evident acest număr este un munte. Eliminăm acest vârf, precum și unul dintre cei doi vecini ai săi, dintre vârfurile poligonului. Obținem un poligon cu $2n$ laturi. Mutăm puțin vârfurile acestuia (fără a le afecta ordinea) astfel încât poligonul să devină regulat. Numerele înscrise în vârfurile acestuia respectă condiția din enunț. (Dintr-o secvența de forma $a \pm 1, a, a + 1, a, a \pm 1$ am scos $a + 1$ din mijloc și unul din cei doi de a , lăsând $a \pm 1, a, a \pm 1$.) Din ipoteza de inducție, știm că, pentru poligonul cu $2n$ vârfuri, suma vârfurilor minus suma văilor este n . Comparând munții și văile poligonului cu $2n + 2$ vârfuri cu cele ale poligonului cu $2n$ vârfuri constatăm că avem situațiile de mai jos (munții sunt marcați cu (M) , iar văile cu (V)):

1. Dacă am eliminat numerele $a + 1$ și a din secvența $a - 1, a, a + 1 (M), a, a - 1$ obținând $a - 1, a (M), a - 1$, atunci suma munților poligonului cu $2n + 2$ este cu 1 mai mare decât suma munților poligonului cu $2n$ vârfuri, iar suma văilor este aceeași (în locul muntelui $a + 1$ avem un munte a). Deoarece suma munților minus suma văilor este n pentru poligonul cu $2n$ vârfuri, această diferență va fi $n + 1$ pentru poligonul cu $2n + 2$ vârfuri.

2. Dacă am eliminat numerele $a + 1$ și a din secvența $a - 1, a, a + 1 (M), a (V), a + 1$ obținând $a - 1, a, a + 1$, atunci suma munților poligonului cu $2n + 2$ este cu $a + 1$ mai mare decât suma munților poligonului cu $2n$ vârfuri, iar suma văilor este cu a mai mare (în locul muntelui $a + 1$ și văii a nu avem nimic). Deoarece suma munților minus suma văilor este n pentru poligonul cu $2n$ vârfuri, această diferență va fi $n + 1$ pentru poligonul cu $2n + 2$ vârfuri.

3. Dacă am eliminat numerele $a + 1$ și a din secvența $a + 1, a, a + 1 (M), a (V), a - 1$ obținând $a + 1, a, a - 1$, atunci suma munților poligonului cu $2n + 2$ este cu $a + 1$ mai mare decât suma munților poligonului cu $2n$ vârfuri, iar suma văilor este cu a mai mare (în locul muntelui $a + 1$ și văii a nu avem nimic). Deoarece

suma munților minus suma văilor este n pentru poligonul cu $2n$ vârfuri, această diferență va fi $n + 1$ pentru poligonul cu $2n + 2$ vârfuri.

4. Dacă am eliminat numerele $a + 1$ și a din secvența $a + 1, a(V), a + 1(M), a(V), a + 1$ obținând $a + 1, a(V), a + 1$, atunci suma munților poligonului cu $2n + 2$ este cu $a + 1$ mai mare decât suma munților poligonului cu $2n$ vârfuri, iar suma văilor este cu a mai mare (în locul muntelui $a + 1$ și văii a nu avem nimic). Deoarece suma munților minus suma văilor este n pentru poligonul cu $2n$ vârfuri, această diferență va fi $n + 1$ pentru poligonul cu $2n + 2$ vârfuri.